

Marko Lučić samostalni je konzultant i član uprave portala Quantum21.net.

Riječ urednika

Marko Lučić

Tema ovog broja našeg mjesečnika - **presencing** zbuniti će mnoge čitatelje. Riječ je o kovanici Claus Otto Scharmera koju on objašnjava kao "oslobađanje vlastite percepcije iz zatvora prošlosti i otvaranje mogućnostima polja budućnosti". Nakon brojnih pokušaja iznalaženja odgovarajućeg hrvatskog termina morali smo odustati i preuzeti izvornik.

U prvom prilogu "**Presencing: društvena tehnologija slobode**", Claus Otto Scharmer objašnjava razloge nastajanja i suštinu koncepcije. Oslanjajući se na poznatu ocjenu *Dee Hocka* o posvemašnjem krah u institucija Scharmer zaključuje da je potreba pokretanja dubokih institucionalnih promjena hitna i neophodna. Kako "prošlošću pokretana stvarnost više ne stvara pomake", pozornost je potrebno preusmjeriti prema budućnosti. Razvoj sposobnosti prepoznavanja i ostvarivanja, odnosno "uvođenja-u-sadašnjost" najboljih mogućnosti budućnosti predstavlja suštinu predložene koncepcije. Autor s pravom naglašava da se radi o društvenoj tehnologiji slobode! U prvi mah ova sintagma djeluje zbunjujuće. No, semantička analiza otkriva njeno stvarno značenje. Pojam "društvena tehnologija" označava skup metoda i postupaka za ostvarivanje dubokih socijalnih promjena. Sukladno navedenom sintagma "društvena tehnologija slobode" označava niz metoda i postupaka za oslobađanje naše percepcije zatvora prošlosti, odnosno za **promjenu načina razmišljanja**.

Drugi je prilog intervju s Brian W. Arthurom, Citibank Profesorom na Santa Fe Institutu, ostvaren u okviru projekta "Dijalog o liderstvu" kojeg su zajednički realizirali:

- *Society for Organizational Learning*,
- *Cambridge*,
- *Generon Consulting*,
- *McKinsey Leadership and Organization Practice, Europa*.

U intervjuu objavljenim pod naslovom "**Bitno je otkud polazite u dubini vlastitog bića**" prof. Arthur ukazuje na činjenicu da primjereno razumijevanje suvremenog gospodarstva zahtijeva stvaranje nove ekonomske teorije. U svezi s tim prof. Arthur je javnosti poznat po značajnom otkriću zakona rastućih prinosa koji se zasniva se na dinamičkom poimanju gospodarstva. Djelovanje u dinamičkom okruženju zahtijeva drugačiju vrstu znanja: znanja koja ne proizlaze iz nekog apstraktnog teorijskog okvira, nego znanja koja izranjaju iz nekog dubljeg izvora. Pristup tom dubljem izvoru znanja ostvaruje se u tri koraka:

1. potpuno uranjanje: promatrati, promatrati, promatrati,
2. povlačenja i reflektiranja kojim se omogućava izranjanje dubljeg znanja,
3. trenutno djelovanje: ostvarivanje novog.